

World Council of Churches

General Secretariat

SKR 15/16 - 1
150 route de Ferney, PO Box 2100
CH-1211 Geneva 2, Switzerland
Phone: +41 22 791 6111 Fax: +41 22 791 0361
Email: infowcc@wcc-coe.org www.oikoumene.org

Direct phone: +41 22 791 6285
Direct e-mail: dcb@wcc-coe.org

Mrs Kristin Gunleiksrud Raaum
Mrs Sara Ellen Anne Nilsdatter Eira
Rev. Kristine Sandmæl
Church of Norway

Geneva, April 12, 2016

Dear sisters in Christ,

I send you my warmest greetings and congratulations on your election as moderator of the Church of Norway National Council, moderator of the Sami Church Council, and moderator of the Church of Norway Council on Ecumenical and International Relations.

Your elections come at a crucial time, when the Church of Norway is taking full responsibility for its own decisions, priorities and strategies, as opposed to the state. Furthermore, it comes at a time when the roles of the churches in the European countries are challenged and are changing in many ways. The trust in your leadership, evidenced in the strong vote in the General Synod, should remain an inspiration for your ministry.

This is a moment to see your calling and commitment to the mission of God in new roles. It is time to seek guidance and strength from the God of life, for your personal responsibilities as well as for the fellowship in the Church of Norway and among the churches. In the World Council of Churches we trust in your contributions to the work we are called to do together. We particularly look forward to the meeting of our central committee in June in Trondheim, hosted by the Church of Norway.

Your elections are a significant event for the Church of Norway in another sense, too, as they show, together with the position of the Praeses, Bishop Helga Haugland Byfuglien, the solid confidence in women's leadership of the Church of Norway. It is a strong encouragement for women's leadership elsewhere.

May God bless you and your ministry for the church in Norway and around the world.

Sincerely,

Rev. Dr Olav Fykse Tveit
General Secretary

SKR 15/16-2

Fra: Godfrey Beth <Beth.Godfrey@wcc-coe.org>
Sendt: 18. mars 2016 12:09
Til: 'sope@ilagiit.gl'; Tore Johnsen; 'dinakarolina@yahoo.com';
'mmacdonald@national.anglican.ca'; 'qclubs@gmail.com';
'strongpi@gmail.com'; 'imbirijerry2015@gmail.com';
'kamp_phils@yahoo.com'
Kopi: Tahaafe_Williams Katalina; Godfrey Beth
Emne: Trondheim, Norway: Aide-memoire of the inaugural meeting of the
Reference Group held at the Ecumenical Centre, Geneva, 10 -11 December,
2015.
Vedlegg: Aide memoire EIPNRG.pdf
Viktighet: Høy

To the Members of the Ecumenical Indigenous Peoples' Network Reference Group (EIPNRG)

Greetings from Geneva, on behalf of Katalina, Programme Executive Mission from the Margins, who is currently travelling on WCC work, and from me. We trust and pray you are all well.

Kindly find attached document, **Aide-memoire of the inaugural meeting of the Reference Group held at the Ecumenical Centre, Geneva, 10 -11 December, 2015.**

Katalina asks for your thorough reading of the notes contained there-in, as they outline the tasks that are necessary in our preparation for the Healing and Reconciliation Conference, in Trondheim, Norway (20-21 June 2016) for those of you that are able to attend.

With thanks,

Dr Katalina Tahaafe-Williams
Programme Executive Mission from the Margins
Indigenous, Migration & Multicultural Ministry
World Council of Churches
Route de Ferney 150
PO Box 2100
CH-1211 Geneva 2
Switzerland
Phone: +41 22 791 6214
Email: Katalina.Tahaafe_Williams@wcc-coe.org

Beth Godfrey
Project Assistant
Coordination of Church and Ecumenical Relations,
Mission and Evangelism
World Council of Churches
150 rte de Ferney

PO Box 2100
CH-1211 Geneva
Switzerland

Geneva, 18th March 2016

Ecumenical Indigenous Peoples' Network Reference Group (EIPNRG)

Aide-memoire of the inaugural meeting of the Reference Group held at the Ecumenical Centre, Geneva, 10 -11 December, 2015.

Decision Decisions recorded in these notes were reached by consensus unless otherwise indicated – by agreement or by formal process.

Worship Lorna Pawis from Canada led Bible Study and Opening Devotions based on Matthew 25:31-40. Through interactive reflective-praxis approach she taught the group how to make traditional medicine pouches as they each reflected on the text and what kind of medicine we need to carry on the Pilgrimage of Justice and Peace (PJP).

Tore Johnsen from Norway led Bible Study and Morning Prayers on the second day of the meeting based on John 9:6 and Luke 18: 35-43. Through *Lectio Divina* reflective interactions the group named the medicine the EIPNRG can offer the ecumenical movement in the PJP.

In summary, the group reflected that as members of the marginalized in the world (*of the least of these*), Indigenous Peoples bring sacred medicine to the journey. Firstly, biblical witness points to God's preference for the marginalized so Indigenous Peoples' presence is a reminder of the marginalized's sacred role in social transformation. Secondly, IPs' ability to walk softly and gently on the earth is a much needed medicine for the healing of the earth and God's creation (of which humanity is only one part). The point was reiterated that IPs' relationship to Spirit and Land is paramount to the very existence of Indigenous Peoples!

Times 10 Dec: 9.15am - 6.30pm; 11 Dec: 9.00am – 6.30pm.

Agenda The EIPNRG adopted the Order of Business as printed subject to changes suggested by the Programme Executive and alterations made by the EIPNRG.

Present Mr Leonard Imbiri (Pacific/ Oceania); Miss Argee (Pya) Malayao (Asia – SE); Rev Dr Solomon Rongpi (South Asia); Bishop Mark MacDonald (Special Advisor / North America); Ms Lorna Pawis (North America); Rev Tore Johnsen (Europe); Dr Katalina Tahaafe-Williams (Programme Executive)

Apologies

Bishop Sofie Petersen (Special Advisor / Europe); Ms Dina L. Cebrià (Latin America)

Minutes

The EIPNRG confirmed the May 2014 Report of the EIPN Interim Reference Group as reference point and guide for the meeting and for mid-term 2016 work plans.

Pastoral

Greetings and Introductions

The EIPNRG members were formally welcomed to the Ecumenical Centre by the Associate General Secretary for Unity, Mission, and Ecumenical Relations, Rev Dr Hielke Wolters, affirming the hard work that led to the inauguration of the permanent EIPNRG and encouraged the group in the continuing work ahead. The CWME Director Rev Dr Jooseop Keum greeted the group with a strong affirmation of the corrective role of Indigenous Peoples' networks in the mission thinking of the ecumenical movement.

Members introduced themselves.

The meeting remembered with prayers Ms Dina L. Cebrià and Bishop Sofie Petersen who were unable to attend. Special prayers were offered for Bishop Petersen and the passing of her dear sister.

Building Community

Extra focus was given to bond building in a facilitated session led by the Programme Executive. Sharing more personal stories and information about each other, the exercise aimed to strengthen the members' sense of connectedness to one another and build a stronger sense of community.

Consensus

The WCC policy on the conduct of meetings requires all governing, consultative, and advisory bodies to apply consensus procedures at their meetings. The Programme Executive led the EIPNRG on a consensus orientation session. The key theological point of consensus is to be open to the leading of the Holy Spirit as the community strives to discern together the will of God for the business at hand. It is seeking the common mind prayerfully, respectfully, in mutually empowering ways without resort to adversarial confrontation. Consensus leaves formal voting as a last resort. Consensus is reached when all agree. If a few disagree, consensus can still happen as long as the minority who disagree feel they have been heard and are happy to step aside and allow the community to make a decision and move forward.

Resolved

That EIPNRG affirm the importance of consensus but, as the group is small and since this is a model of decision-making IPs around the globe have been practising from time immemorial, the indicator cards were not necessary. Instead, the group pledged to listen and hear one another, and when decision is needed, one's silence is to be assumed as agreement.

Mandate & Work Plan

The Associate General Secretary outlined the process leading up to the appointment of the current permanent EIPNRG and the adoption of its mandate. In Busan an Interim Reference Group was appointed to draft a mandate and programme outline for the permanent EIPN Reference Group. The Mandate was submitted to the WCC General Secretary for approval. The Work Plan 2016-17 is to be approved by the WCC Executive Committee in 2016.

Membership

A nomination group was formed to nominate members for the permanent EIPNRG. A list of nominees was proposed to the WCC General Secretary for approval and appointment to the EIPNRG. Members are to serve between 2016 and 2021 WCC Assembly. Any vacancy within that period will be subject to same process of nomination and appointment.

A gap that exists in the current membership is a representative from the Africa region. Also in the interest of balanced representation, the EIPNRG can propose an additional youth member.

Alternates

Since it is already mandated that each regional representative on the EIPNRG should have a substitute, the group affirmed the critical importance of having alternates from each region to ensure the work is done effectively. Names from each of the regions (Africa, Asia – SE, Asia – South, Pacific/ Oceania, Latin America & Caribbean, North America, Europe) will have to be nominated and proposed to the WCC General Secretary for approval and appointment. Potential alternates will need to be identified carefully, with serious attention to the person's capacity to actively promote IP issues and the EIPNRG's work in their own regions. Just attending meetings is no longer good enough.

Resolved

- (i) *That each member consult with their own Regional EIPN and nominate a suitable alternate/substitute by the June IP Reconciliation Conference in Trondheim;*
- (ii) *That the IP Youth gathering at the June IP Reconciliation Conference in Trondheim nominate a youth representative on the EIPNRG;*
- (iii) *That the Programme Executive work on bringing names from the Africa region also by the June IP conference.*

Moderator

The EIPNRG has the authority to appoint its own moderator. The group was strongly unanimous in nominating Rev Tore Johnsen to be moderator.

Resolved

That Rev Tore Johnsen be the EIPNRG's moderator between 2016-2021 WCC Assembly.

Ecumenical Indigenous Youth Network (EIYN)

The urgent need to develop IP leadership in the next generation was strongly affirmed by the EIPNRG. The Programme Executive proposed that an Ecumenical Indigenous Youth Network (EIYN) be established and launched as soon as possible with the current youth member of the EIPNRG, Miss Pya Malayao (Asia-SE), playing an active role in launching it.

Resolved

- (i) *That the Moderator, Programme Executive, and Miss Malayao work together to enable the IP Reconciliation Conference in June to be a platform on which to launch the EIPYN;*

- (ii) *That the Programme Executive work within the WCC programmatic planning and processes to incorporate the EIYN as integral to the EIPNRG work as soon as possible.*

Global & Regional Ecumenical IP Networks (EIPN)

The EIPNRG is accountable to the Global Ecumenical Indigenous Peoples' Network and the WCC General Secretary. The EIPNRG strongly affirmed the urgency to strengthen both the Global and the Regional EIPN as critical resources and essential tools for Indigenous Peoples' work and for achieving the specific tasks of the EIPNRG. The group did a quick stock-take of existing ecumenical IP networks known to the members:

Global: YWAM (youth); World Christian Gathering on IP (WCGIP)

Regional: Asia

UAICC (Australia); Presbyterian Church in Taiwan; AIPP; AIWN; APIYN; NCCP/UCCP/ECP; RC (India)

Europe

Inuit (Greenland & Denmark); Sami Parliament (Norway, Sweden, Finland); Sami Church Council (Church of Norway); Sami Church Council (Church of Sweden?); Eastern Europe – Russian Orthodox

Latin America

Encuentro de Mujeres Indígenas Afrodescendientes, Espiritualidades y Sabidurías; Asociación Departamento Ecuménico De Investigaciones (Costa Rica); Latin America Council of Churches Indigenous Pastoral Programme;

North America

Inuit Church Council (Alaska, Canada, Greenland); Orthodox Natives Church Network (Alaska); Evangelical Natives Network in North America (NAIITS?); Council on Native American Ministry (CONAM); TEKIWITHA (RC)

Pacific/ Oceania

CAUCUS (PI, NZ Maoris, Aboriginal Aust, Hawaii); PCC

Programme Overview

The Programme Executive gave an overview of the work of the WCC and how the IP programme fits into that. She presented the framework as set by the 13th Assembly in Busan 2013 in terms of the 5 Strategic Objectives of the WCC. These objectives will shape all WCC programmatic initiatives and shall be articulated via a Pilgrimage of Justice and Peace (PJP) as an overarching approach that can mobilise the WCC fellowship to move forward together seeking justice and peace.

Programmatically the WCC IP Programme and ecumenical initiative and it is located in the mission area. It is integral to the ***Mission from the Margins (MfM)*** work of the Commission on World Mission and Evangelism (CWME). MfM forms a substantial and critical contribution to understandings of mission as reflected in the new WCC Mission Statement 'Together Towards Life' (TTL). MfM comprises Indigenous Peoples (IP), Differently Abled Peoples (EDAN), and Migrant Communities who bring deeper understandings of mission **from** the margins. MfM is a key component in CWME's work to support PJP, and to translate TTL into practice.

The IP programme will enable and empower the network of marginalised Indigenous Peoples as important actors of the ecumenical missional movement.

A permanent Reference Group representing the IP networks and a programme executive are tasked with driving and implementing the programme.

Programme Mid-Term Plan 2016

- **Advocacy for IP Rights (UN)** (May, NY & July, Geneva)
Details will be reported by the Programme Executive in due course.
- **Healing and Reconciliation Conference** (20-21 June, Trondheim, Norway)
The Sami Church Council of the Church of Norway will host this conference. With a focus on reconciliation, this event will be an opportunity to begin strengthening the regional and global networks, to bring together IP youth and launch the **EIYN (IP Youth Pre-Conference Gathering 19 June)**, and to promote the IP programme in the Central Committee and the WCC fellowship.
- **WCC Central Committee June** (22-28 June, Trondheim, Norway)
The Programme Executive will organise a program for IP visible involvement in the CC processes and activities. The Moderator and the Sami Church Council will work with the Church of Norway to ensure visibility of Samis and the international IP participants in the worship and other important activities during CC meeting.
- **Spirituality and Theology Consultation** (29-31 August, Canberra or Adelaide, Aust.)
Details and planning will be reported by the Programme Executive in the lead up to Trondheim and during the conference in Trondheim.
- **EIPN Ref Group Meeting** (and possibly EIP Global Network Gathering) (late Nov-early Dec, Peru)

Tentative Work Plans 2017

Solidarity for Justice The EIPN, EDAN, and Migrant Communities 'Solidarity for Justice' consultation will likely be held in second half of 2017. The focus will be making active contribution to the PJP and to the Mission Conference in 2018.

WCC World Mission Conference March 2018, Arusha Tanzania

EIPN will need to work in 2017 to produce study materials for the Mission Conference in 2018 as Indigenous Spirituality, Theology and understandings of mission and discipleship will be critical for the success and outcome of the conference.

Next Meeting To be finalised at Trondheim in June but likely to be late Nov or early Dec 2016.

Close Meeting closed prayers based on the *Magnificat* led by Programme Executive.

Samisk språkutvalg
Kommunal- og moderniseringsdepartementet
Same- og minoritetspolitisk avdeling
Postboks 8112 Dep
0032 OSLO

Dato: 04.05.2016

Vår ref: 15/5533 - 5 JOT (16/15071)

Deres ref:

Innspill til Samisk språkutvalg om Den norske kirke og samelovens språkregler

Samisk kirkeråd viser til kontakt med Samisk språkutvalg i saken og sender med dette over et innspill fra Den norske kirke til språkutvalgets pågående arbeid med å gjennomgå og revidere samelovens språkbestemmelser.

Det presiseres at innspillet ikke er behandlet i Den norske kirkes demokratiske organer, men utformet administrativt innenfor rammene av prinsipielle vedtak allerede fattet av Kirkemøtet. Disse vedtakene forutsetter dagens språkregler. Derfor, selv om Samisk kirkeråd er kjent med forslagene i Samisk språkutvalgs delrapport av 15. februar d.å, tar innspillet som nå sendes over ikke utgangspunkt i disse, men forholder seg til dagens situasjon.

Når språkutvalgets endelige utredning foreligger og kommer på høring, er det naturlig at dette blir gjenstand for formell behandling i Den norske kirkes demokratiske organer.

1. Bakgrunn

Fra 1. januar 2017 vil Den norske kirke opprettes som et selvstendig rettssubjekt med den følge at den statskirkelige virksomheten opphører. Dermed faller en viktig begrunnelse for Den norske kirkes forpliktelse på samelovens språkregler bort. Den norske kirke ved Kirkemøtet har imidlertid uttrykt et klart ønske om å være omfattet av samelovens språkbestemmelser også etter at relasjonen mellom stat og kirke endres.¹

«12. Den norske kirkes særskilte ansvar for samisk kirkeliv sees i lys av Grunnlovens § 110a (nå § 108). Den norske kirke skal fortsatt være forpliktet på samelovens språkregler og ha del i de statlige finansierungsordninger som følger av denne forpliktelsen.» (sak KM 8/07 Grunnlovsforankring, kirkelov og kirkeordning for Den norske)

¹ I Kirkemøtets vedtak i sak KM 8/07 har også punkt 16 relevans: *«16. Kirken har et særskilt ansvar for å ivareta samisk kirkeliv som en nødvendig og likeverdig del av Den norske kirke. Dette begrunnes i samenes sterke historiske tilknytning til Den norske kirke, samt i samenes status som urfolk i Norge.»*

«De kirkelige aspektene ved samelovens språkregler bør gjennomgå med særlig henblikk på bruk av samisk i kirkens fellesskapshandlinger (gudstjenester og kirkelige handlinger) og videreføring av forpliktelsene knyttet til samelovens språkregler ved endrede relasjoner mellom stat og kirke.» (sak KM 8/11 Strategiplan for samisk kirkeliv)

Mye tyder på at det samiske språksamfunnet og samiske språkbrukere vil være tjent med at ordningen videreføres. Statistikk viser at oppslutningen om kirkelivet i forvaltningsområdet for samisk språk er blant den høyeste i landet, og at Den norske kirke her i hovedsak fremstår som en viktig offentlig samisk språkarena.²

Dersom Den norske kirke opphører som statskirkelig virksomhet, men fortsatt skal omfattes av samelovens språkbestemmelser, vil det være behov for endringer i samelovens kapittel 3 ut fra forståelsen av bestemmelsene i Grunnloven § 108 og § 16.

Grunnloven § 108 slår fast at "Det påligger statens myndigheter å legge til rette for at den samiske folkegruppe kan sikre og utvikle sitt språk, sin kultur og sitt samfunnsliv." Det er rimelig å betrakte samisk kirkeliv som en del av den samiske folkegruppes kultur og samfunnsliv, som staten fortsetter å ha et ansvar for å legge til rette for kan sikres og utvikles, selv om relasjonen mellom stat og kirke endres.

Grunnloven § 16 omtaler fortsatt Den norske kirke særskilt, til tross for endret relasjon til staten. Begrepet "Norges Folkekirke" er tatt inn for å uttrykke Den norske kirkes særlige status og oppdrag som folkekirke i Norge. Det er naturlig at denne statusen impliserer et ansvar for at tofolksperspektivet ivaretas i lys av Grunnloven § 108. I dette perspektivet fremstår den kirkelige betjeningen på samisk som en del av Den norske kirkes samfunnsoppdrag som Norges folkekirke.

Disse bestemmelsene i Grunnloven begrunner at Den norske kirke også i fortsettelsen bør omfattes av samelovens språkregler. En forpliktelse på sameloven med henvisningen til Grunnloven underkjenner ikke at Den norske kirkes bruk av samisk språk også er motivert av særskilte kirkelige begrunnelser, og at Den norske kirke har et selvstendig ansvar overfor samiske språkbrukere.

Et spørsmål er hvorvidt en særskilt forpliktelse for Den norske kirke i sameloven vil være et problem ut fra et likebehandlingsprinsipp mellom trossamfunn. Dette må vurderes. En rimelig vurdering er at dette ikke primært handler om Den norske kirke, men om det samiske språksamfunnets språklige rettigheter på viktige samfunnsarenaer. En særbestemmelse om Den norske kirke bør derfor sees i lys av Den norske kirkes store oppslutning i samiske språksamfunn, kirkens særskilte rolle som Norges folkekirke og samfunnsoppdraget i lys av Grunnloven § 16 og § 108.

Kirkelige tjenester i sameloven og samelovens status i forhold til Den norske kirke etter endrede relasjoner mellom stat og kirke drøftes i *Rapport om gjennomgang av samelovens språkregler* fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet (2014). Departementet legger her til grunn et prinsipp om at indre forhold i Den norske kirke ikke skal reguleres i lovs form, men av regelverk vedtatt av kirkelige instanser. Etter departementets vurdering vil regulering i sameloven eller annen kirkelig lovgivning om bruk av samisk i gudstjenesten, gripe inn i kirkens indre forhold, og slik bryte med

² Jf. *Samiske tall forteller 8. Rapport 1/2015*. S. 121-143.

viktige prinsipper i forholdet mellom Den norske kirke og staten. Departementet legger derfor til grunn at det bør være opp til Kirken selv å avgjøre spørsmålet om bruk av samisk språk i gudstjenesten.

Den norske kirke har altså uttrykt et ønske om å være forpliktet på samelovens språkregler også etter at den statskirkelige virksomheten opphører, og det er rimelige begrunnelser for dette. Samtidig hefter det en viss usikkerhet ved om dette er mulig.

2. Gjeldende rett

Samelovens kapittel 3 om samisk språk, gjelder i dag for Den norske kirke. Det gjelder både de generelle bestemmelsene i §§ 3-2, 3-3 og 3-7 om oversettelse av lover og forskrifter, rett til svar på samisk og rett til utdanningspermisjon, i tillegg til § 3-6 om individuelle kirkelige tjenester. Det fremgår i forarbeidene til sameloven³ at § 3-6 er en spesialbestemmelse i forhold til de øvrige bestemmelsene som gjelder alle virksomheter som omfattes av samelovens § 3-1. Samelovens § 3-6 gir bare rett til individuelle kirkelige tjenester, først og fremst sjelesorg. I tillegg omfatter uttrykket blant annet dåp, vigsel og nattverd. Regelen gir ikke grunnlag for å kreve at de siste typer tjenester skal foregå på samisk i sammenhenger som er åpen for alle, f.eks. en vanlig gudstjeneste. Dersom presten er villig til å gi slike tjenester i et lukket arrangement, kan man kreve at det skjer på samisk. Bruk av samisk i gudstjenesten er således ikke regulert i sameloven.

3. Den norske kirkes praksis

Da samelovens språkbestemmelser ble vedtatt i 1990 var bruk av samisk ved gudstjenester og kirkelige handlinger en lang kirkelig praksis opprettholdt i prestegjeldene Kautokeino, Karasjok, Porsanger, Nesseby og Tana i det nordsamiske kjerneområdet. Praksisen knyttet seg til kgl.res. 24. februar 1848, med senere endringer, som hjemlet en plikt til å lære samisk for prester i nærmere definerte prestegjeld. Et departementalt skriv til biskopen i Tromsø stift av 16. sept. 1872 foreskrev nærmere selve bruken av samisk i gudstjenester og kirkelige handlinger i disse prestegjeldene. Det departementale skrivet har vært forstått som den praksis som knyttet seg til den kongelige resolusjonen.

Myndigheten i henhold til den kongelige resolusjonen ble delegert til departementet i 1919, og departementet signaliserte i 2009 at det nå er opp til Den norske kirkes organer å fastsette kvalifikasjonskrav til prestestillinger, herunder krav om språkferdigheter i samisk.⁴

Departementet synes å mene at kgl. res. 24. februar 1848 er opphevet ved kgl. res. 8. juni 2012 i forbindelse med endringen av Grunnloven § 16.⁵ Vedtaket her viser imidlertid til Forskrift om reglement for eksamen i samisk og finsk språk av 6. oktober 1848, ikke kgl. Res. 24. februar 1848. Det fremstår dermed som departementets intensjon har vært å oppheve den kongelige resolusjonen, men det synes fortsatt noe usikkert om den formelt sett er det.

I Den norske kirke ble samelovens språkregler lenge fortolket i lys av praksisen som knyttet seg til kgl.res. 24. februar 1848. Det var en etablert oppfatning i Den norske kirke at de språklige rettighetene knyttet til sameloven § 3-6 også omfattet de kirkelige

³ Ot.prp.nr. 60 (1989-1990) s. 58

⁴ Brev fra Administrasjons-, fornyings- og kirke departementet av 28.06.2012

⁵ Jf. Rapport om gjennomgang av samelovens språkregler Oktober 2014, Kommunal- og moderniseringsdepartementet, Oktober 2014, s. 117.

tjenestene i rammen av kirkens fellesskapshandlinger som gudstjenester, inkludert dåp og konfirmasjon i slike, samt vigslar og gravferd. Misforståelsen ble først oppklart i 2008-2009 i korrespondanse som involverte Sør-Hålogaland biskop, Nord-Hålogaland biskop og Kultur og kirke departementet.⁶ Man ble da gjort oppmerksom på den individualiserte forståelsen av kirkelige handlinger i § 3-6 i lovforarbeidene.

Etter avklaringen har Den norske kirke selv valgt å legge til grunn at samelovens språkbestemmelser må ha konsekvens også for gudstjenestelivet. Det sentrale regelverket for gudstjenestene i Den norske kirke, vedtatt av Kirkemøtet i 2011, sier at "[m]enigheter som ligger i forvaltningsområdet for samisk språk er forpliktet til å ivareta samisk språk i sitt gudstjenesteliv. Dette innarbeides i Lokal grunnordning."⁷ Lokal grunnordning er det lokale regelverket for gudstjenesten, som vedtas av menighetsrådet og skal godkjennes av biskopen. Den norske kirke har også forutsatt at sameloven legger føringer for menighetenes arbeid med trosopplæring, diakoni og kirkemusikk i det samiske språkforvaltningsområdet.

Vedlagt følger en praktisk gjennomgang av anvendelsen av språkbestemmelsene på Den norske kirke slik disse praktiseres i dag. Denne var vedlagt Strategiplan for samisk kirkeliv, men er blitt oppdatert da den var upresis på noen områder.

4. Kirkelige tjenesters fellesskapskarakter og kollektive språklige rettigheter
Strategiplan for samisk kirkeliv, vedtatt av Kirkemøtet i 2011, uttrykker at lovgiver ikke tok tilstrekkelig hensyn til det særegne ved de kirkelige tjenestene da samelovens språkregler ble utformet. De kirkelige tjenestene skiller seg fra den individuelt rettede tjenesteytingen i flertallet av offentlige institusjoner ved at de i sin natur er fellesskapshandlinger knyttet til menighetens fellesskap. Når retten til å bli betjent med for eksempel dåp etter sameloven betinger et individualisert rom, bryter dette etter kirkens mening med handlingens karakter som fellesskapshandling. Strategiplan for samisk kirkeliv sier derfor at "[d]e kirkelige aspektene ved samelovens språkregler bør gjennomgås med særlig henblikk på bruk av samisk i kirkens fellesskapshandlinger (gudstjenester og kirkelige handlinger)."

Her gir det altså mening å se de samiske språkrettigheter i kollektivt rettighetsperspektiv.

5. Forslag til endring av samelovens språkregler

En må påregne at den kgl.res. av 24. februar 1848 formelt vil bli opphevet ved endrede relasjoner mellom staten og Den norske kirke. Det blir derfor viktig nå når samelovens språkregler endres og oppdateres, at Den norske kirkes fastsatte praksis i forhold til språkreglene blir videreført, slik de har vært praktisert frem til nå.

Da kirkelige organer ved opphøret av den statskirkelige virksomheten 1. januar 2017 ikke lenger vil omfattes av definisjonen av «offentlige organ» i samelovens § 3-1, foreslås de administrative bestemmelsene for lokale og regionale offentlige organ i §§ 3-2, 3-3 og 3-7 innbakt i en revidert § 3-6 om kirkelige tjenester.

Videre foreslås det at ordet «individuelle» i dagens § 3-6 styrkes.

⁶ Jf. brev av 02.06.2008 fra Sør-Hålogaland biskop til KKD, brev av 29.08.2008 fra Nord-Hålogaland biskop til KKD og svar fra KKD til Nord-Hålogaland biskop av 10.03.2009.

⁷ Almennelige bestemmelser for Ordning for hovedgudstjeneste, punkt 63.

Forslag til ny § 3-6:

§ 3-6. Kirkelige tjenester

Enhver har rett til kirkelige tjenester på samisk i Den norske kirkes menigheter i forvaltningsområdet.

Ethvert lokalt kirkelig organ med tjenestekrets som omfatter en kommune eller en del av en kommune i forvaltningsområdet for samisk språk, og ethvert regionalt kirkelig organ som har en tjenestekrets som helt eller delvis omfatter flere av kommunene i forvaltningsområdet for samisk språk, omfattes dessuten av de administrative bestemmelsene i §§ 3-2, 3-3 og 3-7.

Kommentarer til foreslåtte endringer

Selv etter endrede relasjoner til staten, vil Den norske kirke kunne anses som et offentlig organ som skal følge offentliglovens og forvaltningslovens regler, men vil ikke være et organ for stat eller kommune. Det er naturlig at bestemmelsene i §§ 3-2, 3-3 og 3-7 fortsatt kommer til anvendelse, men mest hensiktsmessig at alle bestemmelser som berører Den norske kirke nå flyttes til § 3-6

Videre er det behov for å endre dagens formulering i § 3-6 slik at bestemmelsen samsvarer med det som er dagens praksis i Den norske kirke, slik denne er beskrevet ovenfor. Her legges det spesielt vekt på bruk av samisk i kirkens fellesskapshandlinger (gudstjenester og kirkelige handlinger) og ikke bare ved individuelle kirkelige tjenester. Dette er en praksis som har utviklet seg over tid uten at det er hjemlet i sameloven.

Det foreslås at formuleringen «individuelle kirkelige tjenester» erstattes med «kirkelige tjenester». Med kirkelige tjenester menes da også de kirkelige fellesskapshandlingene knyttet til gudstjenester, inkludert dåp, nattverd og konfirmasjon i slike, samt vigslar og gravferd. Dette hjemler ikke et krav om at samisk skal brukes ved hver gudstjeneste, men at en rimelig andel av menighetens gudstjenester også ivaretar samiske språkbrukere. Variasjoner i lokale forhold tilsier at denne rimelighetsvurderingen må foretas i lys av den lokale språksituasjonen. Med hensyn til vigsel og gravferd er det rimelig at et ønske etterkommes så langt det er mulig. Denne rettigheten hjemler ikke et krav om at hele den kirkelige handlingen forrettes på samisk, men at i alle fall enkelte ledd holdes på samisk.

6. Økonomiske og administrative konsekvenser

De foreslåtte endringene i samelovens språkregler vil kunne gi noen økte kostnader for Den norske kirke selv om endringene i hovedsak viderefører det som er dagens praksis på området. Det skyldes i første omgang et etterslep i forhold til udekkede behov for styrket kirketolkjeneste i enkelte menigheter. Strategiplan for samisk kirkeliv påpeker at kirketolkstillinger fremstår som helt nødvendig for å sikre en tilstrekkelig språkkompetanse i den kirkelige betjeningen for etterlevelse av alle de språklige rettigheter beskrevet i lovforarbeidene. Det kom blant annet ikke nye ressurser til opprettelse av samiske kirketolk- /språkmedarbeiderstillinger da forvaltningsområdet ble utvidet til også å omfatte sørsamiske og lulesamiske språkområder. Den norske kirke er ikke tildelt ressurser til språkmedarbeiderstillinger for sørsamisk og lulesamisk språk på noe nivå i Den norske kirke. Dette på tross av at det over flere år er spilt inn behov for slike stillinger over statsbudsjettet.

For øvrig har departementet forutsatt at de tre nordligste bispedømmerådene har språkmidler i sine tildelinger i dag. Det forutsettes at Kirkemøtet viderefører disse tildelingene. Ved endringer i relasjonen mellom staten og Den norske kirke vil

Kirkemøtet/Kirkerådet få ett større ansvar for å sørge for at samelovens språkregler etterleves tilsvarende det departementet har i dag. Det kan gi noe, men ikke vesentlig større kostnader enn det disse organene allerede har. Økte kostnader vil imidlertid oppstå ved en utvidelse av språkforvaltningsområdet ved at behovet for blant annet kirketolker/språkmedarbeidere øker noe, og ved at flere tilsatte må gis språkopplæring.

Den enkelte kommune i forvaltningsområdet for samisk språk mottar tospråklighetsmidler fra Sametinget til dekning av utgifter til lokalkirkens etterlevelse av samelovens språkbestemmelser. Tospråklighetsmidlene skal inngå i de bevilgninger som kommunene utreder til den lokale kirke i henhold til kirkelovens § 15. Dagens aktivitetsnivå forutsettes videreført. Ved fremtidig utvidelse av forvaltningsområdet for samisk språk vil det oppstå behov for økte tildelinger på det lokalkirkelige området.

Med vennlig hilsen

Tore Johnsen e.f.
generalsekretær Samisk kirkeråd

Vidar Andersen
sekretær

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur.

Kopi til:

Sámediggi - Sametinget

Ávjovárgeaidnu 50

9730 Kárášjohka

Mottakere:

Samisk språkutvalg

Kommunal- og moderniseringsdepartementet

0032 OSLO

Innspill til Samisk språkutvalg om Den norske kirke og samelovens språkregler - vedlegg

Anvendelse av språkbestemmelsene på Den norske kirke

I. Lokalt nivå:

Menighets- og prestekontorets forvaltning

I sin forvaltning er menighets- og prestekontorene i forvaltningsområdet for samisk språk etter lovens § 3-3 forpliktet til å kunne gi svar på samisk skriftlig på en skriftlig henvendelse, og muntlig på en muntlig henvendelse. Dette forutsetter en samisk språkkompetanse knyttet til menighets- og prestekontor. Det betyr ikke at alle på kontoret må ha en slik samisk språkkompetanse, men at organet må være i besittelse av en språkkompetanse som svarer til det behovet som menighets-/fellesråd og prestekontor har som følge av språkreglene. Menighets- og prestekontorene er etter samelovens § 3-2 forpliktet til å ha samiske utgaver av aktuelle lover og forskrifter, kunngjøringer og skjemaer tilgjengelige (men plikten til å oversette disse ligger på sentralkirkelig og departementalt nivå). Av kunngjøringer på samisk vil gudstjenesteannonser, menighetsblader, informasjonsskriv knyttet til ulike kirkelige tiltak etc. være aktuelt.

Menighetsrådsmøter og menighetsmøter¹

Menighetsrådsmedlemmers anledning til å bruke samisk under menighetsrådsmøter er ikke regulert i sameloven. Det er imidlertid mulig å tenke analogisk med samelovens § 3-9 om bruk av samisk i den kommunale forvaltning. Denne sier at "[k]ommunestyret kan bestemme at samisk skal være likestilt med norsk i hele eller deler av den kommunale forvaltning." Det betyr at kommunestyret selv avgjør hvorvidt samisk skal likestilles med norsk, for eksempel under kommunestyremøter. Brukt analogisk på menighetsrådsmøter, vil det da være opp til menighetsrådet å ta stilling til bruk av samisk under menighetsrådsmøter. Dersom enkeltmedlemmer av menighetsrådet ønsker å snakke samisk på menighetsrådsmøter, og menighetsrådet sier seg enig i dette, tar menighetsrådet på seg et ansvar for å legge til rette for en samisk-norsk tolketjeneste.

Samme resonnement er rimelig med hensyn til bruk av samisk språk under menighetsmøter. Menighetsmøtet er etter kirkeloven å betrakte som et kirkelig organ. Spørsmål eller innlegg på et menighetsmøte er derfor ikke å betrakte som en henvendelse *til* et lokalt kirkelig organ, men som *intern* kommunikasjon i dette organet. Mens det med hensyn til menighetsrådsmøter er det mulig å avklare behovet for tolketjeneste på forhånd vil dette i mindre grad være mulig med hensyn til menighetsmøter. Problemstillingen bør derfor gjennomtenkes på forhånd.

¹ Punktet er oppdatert etter utgivelsen av Strategiplan for samisk kirkeliv basert på innspill fra departementet.

Prestetjenesten inklusive samiske kirketolker

Samelovens § 3-6 gir rett til individuelle kirkelige tjenester på samisk i forvaltningsområdet. I lovforarbeidene er det tydelig at man har tenkt på prestedtjenesten, men man har likevel ikke uttrykkelig avgrenset bestemmelsen til prestedtjenesten. Det er rimelig å tolke bestemmelsen ut fra hovedformålet at samer skal få individuell betjening på sitt eget språk, og flere av de kirkelige tjenestene som omfattes av bestemmelsen, berører også diakonens tjenesteområde (mer om diakontjenesten nedenfor).

I forarbeidene til loven presiseres det at individuelle kirkelige tjenester betyr individuell sjelesorg, samt dåp, vigsel og soknebud/nattverd atskilt fra menighetens felles samling. Samelovens språkbestemmelser regulerer med andre ord ikke bruk av samisk i gudstjenesten. Forarbeidene til loven gjør det klart at vikarer er unntatt fra bestemmelsen i § 3-6, men at tjenester da bør ivaretas av annen samisktalende prest i forvaltningsområdet.

At bestemmelsen innebærer en rett til sjelesorg på samisk, betyr at loven stiller et betydelig språkkompetansekrav til prestedtjenesten i forvaltningsområdet.

Den samiske kirketolkertjenesten er definert som en del av prestedtjenesten, men er kun etablert i visse menigheter i forvaltningsområdet i Nord-Hålogaland bispedømme. Kirketolkertjenesten fratar ikke prestene ansvar for å lære og bruke samisk, men skal sikre at den tospråklige betjeningen ivaretas på en smidig måte, samt at prestedtjenesten besitter språkkompetanse på morsmålsnivå og relevant kulturkompetanse. Tilbud om bruk av kirketolk i en sjelesorgssammenheng vil antakelig være innenfor lovens krav, men er en uverdig løsning sett fra et kirkelig synspunkt.

Menighetens felles gudstjenesteliv og kirkelige handlinger²

Samelovens § 3-6 regulerer ikke bruk av samisk i gudstjenestelivet og kirkelige handlinger i menighetens felles rom. I dag er derfor kirkens egne organer alene om å regulere bruken av samisk i gudstjenestelivet. Det er imidlertid rimelig at forståelsen av samelovens språkregler som minimumsbestemmelser sammenholdes med den etablerte praksis for ivaretagelse av samisk språk i kirkerommet som følge av eldre kirkelige bestemmelser. På denne bakgrunn bør ikke § 3-6 leses som en negativ avgrensning, men tvert om forstås som en ytterligere understøttelse av den etablerte praksis for ivaretagelse av samisk språk i gudstjenester og kirkelige handlinger.

Alminnelige bestemmelser for Ordning for hovedgudstjeneste, vedtatt av Kirkemøtet i 2011, sier at "[m]enigheter som ligger i forvaltningsområdet for samisk språk er forpliktet til å ivareta samisk språk i sitt gudstjenesteliv. Dette innarbeides i Lokal grunnordning." Gravferd holdes for de etterlatte, og det er rimelig at denne holdes på samisk når den som etter gravferdsloven ordner med gravferden har ønsket om dette. Den norske kirke har også forutsatt at sameloven legger føringer for menighetenes arbeid med trosopplæring, diakoni og kirkemusikk i det samiske språkforvaltningsområdet.

Biskop og bispedømmeråd har et særskilt ansvar for å etablere ordninger som sikrer dette. Menighetsråd / fellesråd i forvaltningsområdet skal, sammen med prestedtjenesten, bidra til at dette skjer. Dette innebærer også at fellesrådet skal sørge for at liturgibøker, salmebøker etc. er tilgjengelig på samisk.

Trosopplæring, diakoni og kirkemusikk

Samelovens § 3-6 hjemler en plikt til ivaretagelse av samisk språk bl.a. i sammenheng med soknebud og individuell sjelesorg. Dette er også en del av *diakonitjenesten*. Det er derfor rimelig

² Avsnittet er oppdatert siden Strategiplan for samisk kirkeliv som følge av innføringen av gudstjenestereformen.

at fast ansatt diakon i sin tjeneste omfattes av bestemmelsen. Det er ikke et tilsvarende krav om ivaretagelse av samisk innenfor *trosopplæring og kirkemusikk* som følge av § 3-6. Da språkbestemmelsene er definert som minimumsbestemmelser er det likevel rimelig å forutsette at sameloven legger føringer med hensyn til ivaretagelse av samisk språk også på disse virksomhetsområdene.

Gud gir – vi deler. Plan for trosopplæring i Den norske kirke sier at samiske barn og unge har rett til opplæring og materiell på sitt eget språk, uavhengig av hvor i landet de bor. Uttrykket ”uavhengig av hvor i landet de bor” går lenger enn det som hjemles i samelovens språkregler. Retten det her snakkes om er derfor uttrykk for Den norske kirkes egne føring på området. Det kirkemusikalske arbeidet i menigheten har en betydelig språklig dimensjon, og samelovens språkregler vil ha noen indirekte føringer også på dette feltet. Dette kommer til uttrykk gjennom liturgi, salmesang, korarbeid og liknende. Organister/kantorer er viktige tilretteleggere for bruk av samisk språk i menigheten, for eksempel gjennom bruk av lokal samisk sangtradisjon. En kompetanse på feltet er derfor nødvendig for at organister/kantorer skal fungere som tilretteleggere og aktive pådrivere for bruk av samisk språk i menigheten.

Fellesrådets forvaltnings- og arbeidsgiveransvar:

Fellesrådet er som arbeidsgiver pliktig til å sørge for at organet samlet sett har den samiskkompetanse som man har behov for i sin etterlevelse samelovens språkregler (dette gjelder også kirkegårdsforvaltningen).. Dette må tas hensyn til ved utlysning av stillinger. I tillegg har lokalt tilsatte etter § 3-7 rett til å søke permisjon med lønn for å skaffe seg kunnskap i samisk dersom organet har behov for slik kunnskap. Dette er ikke en generell rett som alle tilsatte i organet har, men en rett som vurderes i forhold til organets behov for styrket kunnskap i samisk. Fellesrådet har anledning til å knytte bindingstid til en evt. studiepermisjon for å studere samisk.

Fellesrådets budsjett- og strategiarbeid

Det følger av samelovens språkbestemmelser at fellesrådene har ansvar for å innarbeide tiltak knyttet til etterlevelse av samelovens språkregler i budsjetter og planer, og ansvar for å ivareta soknenes interesser på dette feltet i møte med kommunen (jf kirkeloven §§ 14 og 15). Dette innebærer at behovet for tospråklighetsmidler må synliggjøres i budsjett-drøftingene med kommunen.

II. Regionalt nivå: bispedømmeråd, biskop og prost

Forvaltning

Til forskjell fra menighetsnivået er bispedømmeråd, biskop og prost som regionale organer etter lovens § 3-3 kun forpliktet til å svare skriftlig på samisk ved skriftlige henvendelser på samisk. Dette forutsetter at disse organene har sakssvarende språkkompetanse tilgjengelig. I tillegg til å kunne besvare henvendelser skriftlig på samisk, er bispedømmekontorene etter samelovens § 3-2 også forpliktet til å sørge for at aktuelle *lover, forskrifter og skjemaer* er tilgjengelige på samisk, samt sørge for at man kan betjene prester og menigheter med dette. Kunngjøringer som særlig retter seg mot hele eller deler av befolkningen i forvaltningsområdet skal dessuten etter loven foreligge på samisk og norsk etter samme bestemmelse.

Bispedømmekontor som service- og fagorgan

Den lokale kirke i forvaltningsområdet har etter språklovens §§ 3-2, 3-3 og 3-6 klare forpliktelser med hensyn til bruk av samisk, både i forhold til prestetjenesten og i tilknytning til menighetsrådets og fellesrådets virksomhet (jf. ovenfor). Dette legger føringer for de tjenester bispedømmekontorets ansatte skal gi som fag- og serviceorgan, for prestetjenesten i særdeleshet, men også overfor menighetene. Dette forutsetter at bispedømmekontorets stab både har kompetanse og kapasitet til å ivareta dette. Det handler for eksempel om veiledning med hensyn til samiske liturgier og salmebøker, samisk kirkeliv i bispedømmet, samisk språkopplæring,

aktuelt lovverk, departementale føringer og kirkelige bestemmelser på området, koordinere ulike utvalg og fagmøter, kompetansehevende tiltak etc.

Bispedømmerådets arbeidsgiveransvar:

i forhold til bispedømmekontorets stab

Som arbeidsgiver for staben på bispedømmekontoret har bispedømmerådet plikt til å påse at biskop og bispedømmeråd som organ besitter den nødvendige kompetansen for å oppfylle kravene som følger av samelovens §§ 3-2, 3-3 og 3-6. Dette må tas i betraktning ved utforming av *utlysningstekster og tilsetninger*. Bispedømmerådet har dessuten etter lovens § 3-7 plikt til å innvilge tilsatte permisjon med lønn til å lese samisk dersom det søkes om dette, og organet har behov for det.

i forhold til prestene og kirketolkene

Samelovens § 3-6 legger en særlig forpliktelse på prestatjenesten i forvaltningsområdet. Det følger derfor av loven at bispedømmerådet som arbeidsgiver er pliktig til:

- å legge inn krav om grunnkompetanse i samisk språk / plikt til opplæring i samisk ved utlysning av prestestillinger i forvaltningsområdet.
- å legge til rette for et kvalitetssikret opplæringstilbud for nytilsatte prester i forvaltningsområdet og gi permisjoner til dette.
- å legge til rette for et kvalitetssikret opplæringstilbud for styrking av den samiske kirketolktjenesten, og gi permisjoner til dette.
- å legge til rette for en forsvarlig faglig oppfølging av den samiskspråklige prestatjenesten og den samiske kirketolktjenesten.

Den praksis som er etablert på grunnlag av kgl.res. 24. februar 1848 og senere endringer, legger en særskilt forpliktelse på bispedømmerådet og biskopen til å vurdere behovet for gudstjenester og kirkelige handlinger på samisk og på hvilken måte dette best kan gjennomføres i den enkelte menighet. Der behovet er stort, vil bispedømmerådet ha samme plikt som nevnt ovenfor etter samelovens § 3-6.

Biskopens tilsyn

Biskopen har i sin tilsynsfunksjon ansvar for å påse at det i forvaltningsområdet foreligger en forsvarlig kirkelig betjening på samisk i tråd med samelovens bestemmelser, og at det er tatt inn nødvendige bestemmelser om bruk av samisk i gudstjenestelivet.

Bispedømmerådets budsjett- og planarbeid

Bispedømmerådet har ansvar for å innarbeide tiltak knyttet til etterlevelse av samelovens språkregler i budsjetter og planer.

III. Sentralt nivå:

Forvaltning

Til forskjell fra det regionalkirkelige nivået er det sentralkirkelige nivået formelt sett ikke forpliktet til å svare skriftlig på samisk ved skriftlige henvendelser på samisk etter samelovens § 3-3. St.meld. nr 28 (2007-2008) Samepolitikken signaliserer imidlertid at det vil bryte med god forvaltningsskikk for et statlig organ å ikke gjøre dette (s 72).

Den norske kirkes sentralkirkelig nivå berøres av samelovens § 3-2 om lover og forskrifter, kunngjøringer og skjema. Det bør ansees som en sentralkirkelig oppgave å kartlegge hvilke lover, forskrifter, kunngjøringer og skjema som omfattes av bestemmelsen, samt å anmode om oversettelse av disse. FAD finansierer dette. Både Kirkerådet og Samisk kirkeråd skal etter § 3-2 sørge for at egne kunngjøringer rettet mot samisk kirkeliv foreligger på samisk. Samisk kirkeråd

kartlegger hvilke kirkelige skjemaer som bør oversettes. Kirkerådet finansierer oversettelsen av disse.

Av samelovens § 3-6 om retten til individuelle kirkelige tjenester på samisk, samt av etablert kirkelig praksis som følge av kgl.res. 24. februar 1848 og senere endringer, følger et sentralkirkelig ansvar for å finansiere samiskopplæring av prester og opplæringstilbud for kirketolker. Dette må følges opp av Kirkerådet i kontakt med FAD. Retten til kirkelige tjenester på samisk og bruken av samisk i gudstjenestelivet forutsetter dessuten at bibeltekster, liturgier og salmer foreligger på samisk. Det samiske liturgi- og salmearbeidet er et sentralkirkelig ansvar, og Kirkerådet må arbeide for at samisk bibeloversettelse sikres nødvendige rammebetingelser.

Tore Johnsen, 02.05.2016

Kirkerådet
v/avdelingsdirektør Jan Rune Fagermoen
Postboks 799 Sentrum
0106 Oslo

Oslo, 29.02.2016

Årsrapport og årsregnskap - samiske bibeloversettelsesprosjekter 2015

Vedlagt følger årsrapport og regnskap for 2015 for de samiske oversettelsesprosjektene, samt revisors beretning.

Hvis det skulle være ønskelig med ytterligere opplysninger, kan spørsmål rettes til generalsekretær Ingeborg Mongstad-Kvammen.

Med vennlig hilsen
Bibelselskapet

Ingeborg Mongstad-Kvammen
Generalsekretær
47976464/926 94 587

Vedlegg:

- Vedlegg 1: Årsrapport 2015
- Vedlegg 2: Årsregnskap 2015
- Vedlegg 3: Revisjonsberetning 2015

DET NORSKE BIBESELSKAP
REGNSKAPSOVERSIKT- SAMISK BIBELOVERSETTELSE 2015

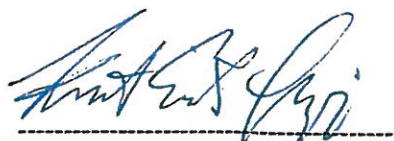
	note	2015	2014
<u>Nordsamisk prosjekt</u>			
Lønn oversetter, teol.kons., prosjektledelse	kr	934 806	kr 1 111 723
Feriep.,arb.g.avg.,forsikr. - lønn/honorar	kr	467 405	kr 630 701
Reise, diett og opphold oversett.møter og seminar	kr	180 363	kr 145 854
Utdelte bøker, gaver	kr	3 077	kr -
Diverse utgifter	kr	124 439	kr 124 125
Administrasjonsutgifter	1 kr	478 617	kr 438 353
Refusjoner fra samarbeidende Bibelselskaper	kr	(29 420)	kr -
Tilskudd til nordsamisk oversett. fra Det Tyske Bibelselskap	kr	(598 234)	kr (538 108)
	kr	<u>1 561 053</u>	kr <u>1 912 649</u>
<u>Sør- og lulesamisk prosjekt</u>			
Lønn oversetter, teol.kons., prosjektledelse	kr	50 000	kr 44 975
Honorar konsulenter, prosjektledelse	kr	195 617	kr 195 887
Feriep.,arb.g.avg.,forsikr. - lønn/honorar	kr	25 142	kr 15 216
Reise og diett oversett.møter og seminar	kr	113 858	kr 55 642
Utdelt støtte Lule-samisk prosjekt i	kr	198 947	kr 45 390
Diverse utgifter	kr	18 705	kr 2 004
Administrasjonsutgifter	1 kr	5 842	kr 5 350
Kostnader refundert fra Det Svenske Bibelselskapet	kr	-	kr (8 188)
	kr	<u>608 110</u>	kr <u>356 276</u>
Sum utgifter nordsamisk	kr	1 561 053	kr 1 912 649
Sum utgifter søramisk	kr	608 110	kr 356 276
Sum utgifter	kr	<u>2 169 164</u>	kr <u>2 268 925</u>
Tilskudd fra Det Kongelige Kultur- og Kirkedepartement	kr	1 906 742	kr 1 604 000
Netto utlegg Det Norske Bibelselskap	kr	<u>262 422</u>	kr <u>664 925</u>
<u>Fond: Samisk bibeloversettelse</u>			
Fond pr. 31.12	kr	<u>210 000</u>	kr <u>210 000</u>

Vi bekrefter at regnskapet bygger på det Norske Bibelselskapets regnskap

Oslo, 26. februar 2016

Ingeborg Mongstad-Kvammen
 Generalsekretær

Knut Erik Øyri
 Økonomirådgiver

Til Den Norske Kirke, Kirkerådet, Mellomkirkelig råd, Samisk kirkeråd

REVISORS BERETNING TIL TILSKUDD TIL SAMISK BIBELOVERSETTELSE

Vi har revidert prosjektregnskapet til Det Norske Bibelselskapet for Samisk Bibeloversettelse 2015 som ble avsluttet per 31. desember 2015. Prosjektregnskapet består av en oppstilling over inntekter og kostnader og note. Prosjektregnskapet viser netto utlegg for Det Norske Bibelselskap med kr. 262 422. Prosjektregnskapet er utarbeidet av ledelsen.

Ledelsens ansvar for prosjektregnskapet

Ledelsen er ansvarlig for utarbeidelsen av prosjektregnskapet, og for slik intern kontroll som ledelsen finner nødvendig for å muliggjøre utarbeidelsen av et prosjektregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil.

Revisors oppgaver og plikter

Vår oppgave er å gi uttrykk for en mening om prosjektregnskapet på bakgrunn av vår revisjon. Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder International Standards on Auditing. Revisjonsstandardene krever at vi etterlever etiske krav og planlegger og gjennomfører revisjonen for å oppnå betryggende sikkerhet for at prosjektregnskapet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon.

En revisjon innebærer utførelse av handlinger for å innhente revisjonsbevis for beløpene og opplysningene i prosjektregnskapet. De valgte handlingene avhenger av revisors skjønn, herunder vurderingen av risikoene for at prosjektregnskapet inneholder vesentlig feilinformasjon, enten det skyldes misligheter eller feil. Ved en slik risikovurdering tar revisor hensyn til den interne kontrollen som er relevant for selskapets utarbeidelse av et prosjektregnskap som gir en dekkende fremstilling. Formålet er å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige ut fra omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av enhetens interne kontroll. En revisjon omfatter også en vurdering av om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige, samt en vurdering av den samlede presentasjonen av prosjektregnskapet.

Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Konklusjon

Etter vår mening viser prosjektregnskapet for Det Norske Bibelselskap for Samisk Bibeloversettelse 2015 et uttrykk for prosjektets resultat for regnskapsåret 2015.

Begrenset distribusjon

Prosjektregnskapet er utarbeidet for å gi informasjon til Kirkerådet. Prosjektregnskapet er derfor ikke nødvendigvis egnet for andre formål. Dette forholdet har ingen betydning for vår konklusjon.

Oslo, 26. februar 2016

Deloitte AS

A handwritten signature in blue ink that reads "Grete Elgæen". The signature is written in a cursive style with a large initial 'G'.

Grete Elgæen
statsautorisert revisor

ÅRSRAPPORT FOR SAMISKE BIBELOVERSETTELSESPROSJEKTER 2015

Nordsamisk bibeloversettelse

I 2015 ble arbeidet med oversettergruppens utkast til Det gamle testamentet til nordsamisk avsluttet. Samtidig ble arbeidet med å sluttredigere tekstene påbegynt. Arbeidet med å revidere Det nye testamentet på nordsamisk kom i gang. Det ble også satt i gang et arbeid med å oversette ressursmateriale til den nye nordsamiske bibelen.

Digitalt oversetterverktøy

Alle i prosjektet bruker nå oversetterverktøyet Paratext. Dette har ført til at alle prosjektdeltakerne kan følge med på hverandres arbeid samtidig som all tidligere behandlet tekst er tilgjengelig som grunnlag for konsistenssjekking. Dette er et svært viktig hjelpemiddel i arbeidet med å sluttredigere bibeltekstene. Samtidig har prosjektet hatt noen tekniske problemer med filen som inneholder ordforklaringene. Denne filen er importert fra ressursmaterialet til Bibel 2011, og oversettes fra bokmål til nordsamisk.

Ny omstrukturering av oversettergruppene

Gjennom en oppdeling av prosjektgruppen som arbeider i Norge, i to oversettergrupper og en redaksjons-gruppe har tekstarbeidet fått to nivåer. Dette har skapt bedre oversetterkapasitet og lagt bedre til rette for kvalitetssikring av alle oversettergruppens arbeid, inkludert gruppen som arbeider i Finland. Samtidig gjorde alvorlig sykdom hos en av de teologiske konsulentene det nødvendig med en ny omstrukturering av oversettergruppene. Alta-gruppen ble delt i to. Den ene av målspråkkonsulentene arbeidet videre med den sentrale eksegetiske konsulenten, den andre målspråkkonsulenten begynte å arbeide med oversettelse av ordforklaringene sammen med en ny teologisk konsulent. Det ble etablert en ny oversettergruppe til dette formålet.

Progresjon

- Editorial Group/Gruppe 1 (Oslo/Oulo) avsluttet sitt oversetterarbeid og gikk over til bli kun redaksjonsgruppe (Editorial Group). Gruppens medlemmer er Tuomas Magga (lingvistisk konsulent) og Helge Almås (gruppeleder, tekstadministrator, oversetter, kildepråklig og teologisk konsulent). Den stilistiske konsulenten har fortsatt arbeidet med stilistisk editering av GT, og har nå fullført gjennomgangen av alle tekster unntatt Krønikebøkene. Den eksegetiske konsulenten har gjort overgripende eksegetisk arbeid og deltatt i sluttredaksjonsarbeidet av tekster som den lingvistiske konsulenten har editert.
- Ny Gruppe 1. I tillegg til sin funksjon som eksegetisk hovedkonsulent overtok Helge Almås ansvaret som eksegetisk konsulent for 4. Mosebok og fullførte oversettelsen av denne sammen med den ene språkkonsulenten fra Alta-gruppen, Rávdná Turi Henriksen. Etter fullføringen har denne gruppen arbeidet med å revidere evangeliene fra Det nye testamentet på nordsamisk (Ođđa Testamenta 1998). Gruppen skal i 2016 også gjennomgå de katolske brevene og Johannes' åpenbaring.
- Ny gruppe 2 (Tromsø). Gruppe 2 (Alta) ble på grunn av akutt sykdom hos gruppeleder Øystein Skille omorganisert, jf. innledningsavsnittet. Ny gruppe 2 har i 2015 bestått av prest Karl Yngve Bergkåsa, som også er ansvarlig for de samiske menighetene i Nord-Hålogaland bispedømme, og oversetter Britt Rajala, som også arbeider med ny, nordsamisk liturgi i Samisk kirkeråd. Gruppen har i 2015 oversatt ordforklaringene fra Bibel 2011. I 2016 skal de oversette fotnotene

til GT og NT. De nye fotnotene bygger på fotnotene til Bibel 2011, men skal tilpasses den samiske teksten.

- Gruppe 3 (Utsjoki) gikk i 2015 i gang med å revidere Apostlenes gjerninger og Paulusbrevene i den eksisterende oversettelsen av Det nye testamentet til nordsamisk (Ođđa Testamenta 1998). Gruppens medlemmer er Janne Aikio (lingvistisk konsulent), Kaarina Vuolab Lohi (lingvistisk konsulent), Helena Valkeapää (gruppeleder, oversetter) og Artto Seppänen (kildespråklig og teologisk konsulent). Gruppen ble også supplert med Rávdná Turi Henriksen i 2015. I 2015 ble Apostlenes gjerninger, Romerbrevet og hoveddelen av 1. Korinterbrev gjennomgått. Gruppen gjennomgår i 2016 resten av Paulusbrevene.

Viktige milepæler i 2015

Faglig: Oversettelsesseminaret i Alta i april. Hovedtemaet for seminaret var navnene på de bibelske bøkene i den nye nordsamiske bibelen. Hovedforedragene var ved Translation Consultant Seppo Sipilä, Finland, og lingvistisk hovedkonsulent Tuomas Magga, Finland. Nils Øivind Helander, som er språkkonsulent i Sametinget, foreleste om nordsamiske tegnsetningsregler. Forsamlingen fikk også en orientering om det såkalte «Transkripsjonsprosjektet», som arbeider med å transkribere den nordsamiske bibeloversettelsen fra 1895 til moderne rettskrivning. I tillegg til representanter fra samisk kirkeliv i de nordiske land deltok professor Ole Henrik Magga, professor Miael Svonni, professor em. Pekka Sammalahhti og språkkonsulent Nils Øivind Helander. Også representanter fra det nordsamiske språksenteret i Kautokeino og den samiskspråklige skolen i Alta deltok.

Tekstlig: Arbeidet med oversettelse av Det gamle testamentet ble fullført på oversettergruppe-nivå.

Kirkelig: I desember 2013 vedtok Samisk Kirkeråd og Nord-Hålogaland biskop at nordsamisk prøvetekst fra Det gamle testamentet kan brukes som lese- og prekantekster under samiskspråklige gudstjenester. I begynnelsen av februar 2014 ble det sendt ut fra Bibelselskapet et kompendium med de fleste lese- og prekantekstene for kirkeåret 2013-14. Ordningen fortsatte i kirkeåret 2014-15. I desember 2015 ble det sendt ut nye tekster til kirkeåret 2015-16.

Revidert progresjonsplan 2014–2018

	Group 1	Group 2	Group 3 (Utsjohki)
2015	Num Revision Matt	Glossary	Revision Acts, Rom, 1 Cor
2016	Revision gospels, cath. letters, Rev.	Footnotes OT Footnotes NT	Revision Pauline letters
2017	Merging of the testaments, consistency checking		
2018	Proofreading and preparation for printing		
2019	Publishing		

Sørsamisk bibeloversettelse

Avslutning av det pågående oversettelsesprosjektet

Våren 2015 ble slutt redaksjonen av 170 sider sørsamisk bibeltekst fra en tiårig prosjektperiode fullført. Teksten tilsvare ca. 60% av tekstoffanget i de norske og svenske tekstbøkene til gudstjenstlig bruk. Fullføringen av arbeidet ble feiret med en festgudstjeneste under den sørsamiske kulturfestivalen Luopmenaestie i Funäsdalen, Sverige. Tekstene er publisert på www.bibel.no/nettbibelen.

Oppstart av nytt prosjekt

Samtidig ble det startet en ny prosjektperiode som skal gå over tre år. Målet er å oversette resten av tekstmaterialet fra de kirkelige tekstbøkene i Norge og Sverige. Det dreier seg om ca. 200 sider tekst. Den nye oversettergruppa har i 2015 bestått av Bierna Leine Bientie (gruppeleder, oversetter), Laila Mattsson Magga og Karin Rensberg Ripa (lingvistiske konsulenter). Professor Ole Henrik Magga har deltatt som ekstern språkkonsulent. Leder for Samisk kirkeråd Tore Johnsen og generalsekretær i Bibelselskapet Ingeborg Mongstad-Kvammen hadde i 2014 drøftinger med Sametinget. Det ble satt av midler til sørsamisk bibeloversettelse på Sametingets budsjett for 2015, og Sametinget bevilget kr. 239 000 til formålet. I tillegg til bevilgningene fra Sametinget er det bevilget midler fra Samisk Kirkeråd og det norske og det svenske bibelselskapet.

På lengre sikt er det ønskelig å utvide det allerede oversatte teksttilfanget slik at en eller flere bibelske bøker foreligger på sørsamisk i sin helhet. Det tenkes særlig på sentrale Paulusbrev og Salmenes bok. Bierna Bientie har sagt seg villig til å arbeide videre som bibeloversetter fra 1. januar 2015. Budsjettet har en årlig ramme på kr. 592 000. Saken blir fulgt opp av oversettelsesseksjonen i Bibelselskapet i samarbeid med Samisk kirkeråd og Nidaros bispedømme.

Viktige milepæler i 2015

Faglig: Professor Ole-Henrik Magga, Kautokeino, var ekstern konsulent under sluttredigeringen av den sørsamiske bibelteksten.

Tekstlig: Den ferdige teksten fra forrige prosjektperiode ble publisert på bibel.no i februar 2015.

Kirkelig: Avslutningen av første delprosjekt ble markert på en stor, sørsamisk gudstjeneste under Luopmenaestie-festivalen i Funäsdalen februar 2015.

Lulesamisk oversettelse

Teksten til Det nye testamentet på lulesamisk er oversatt av det svenske bibelselskapet og ble publisert i bokform i 2003. Behovet for oversettelse av Det gamle testamentet til lulesamisk er på norsk side blitt framhevet av Samisk kirkeråd og Sør-Hålogaland bispedømme. På svensk side er utfordringen synliggjort av det svenske kirkerådets samisk-konsulenter.

Det gamle testamentet til lulesamisk

Tekstboken til Svenska kyrkan er allerede oversatt til lulesamisk. Noe tilsvarende er ikke skjedd i Norge, men en del av det svenske tekstmaterialet overlapper tekstmaterialet i Den norske kirkes tekstbøker. Målet på lengre sikt er en egen lulesamisk GT-oversettelse. I første omgang vil det være snakk om tekster fra de kirkelige teksttrekkene i Norge og Sverige. På sikt er det ønskelig at utvalgte GT-bøker og i siste instans hele GT skal oversettes.

Digitalisering av lulesamiske GT-tekster

En viktig målsetting er å få digitalisert de GT-tekstene som allerede er oversatt på svensk side. Bibelselskapet har allerede bidratt til digitalisering og online-publisering av NT-teksten og vil gjøre det samme med de GT-tekstene som allerede er oversatt.

Oppstart av et lulesamisk GT-prosjekt

I 2015 møttes styringsgruppen for det lulesamiske GT-prosjektet to ganger. Prosjektansvarlig er dr. theol. Mikael Winninge, som er leder for oversettelsesarbeidet i det svenske bibelselskapet. Leder for oversettelsesseksjonen i Bibelselskapet, Hans-Olav Mørk, er med i styringsgruppen. Britt Inger Sikku fullførte i 2015 sitt arbeid som prosjektleder for et forprosjekt med formål å skaffe finansiering, rekruttere oversettere og legge grunnpremissene for oversettelsesprosjektet. Det ble holdt et stort seminar om det nye prosjektet i Jokkmokk i oktober 2015. Her deltok representanter fra lulesamiske språksentre og lulesamisk kirkeliv sammen med potensielle oversettere og språkkonsulenter. Det planlegges oppstart i oversettelsen fra høsten 2016.

Viktige milepæler

Kirkelig: Den 13.-14. oktober 2015 ble det holdt et seminar i Jokkmokk for oversettere og støttespillere i det nye prosjektet. Her ble det bl.a. formidlet erfaringer fra det lulesamiske NT-prosjektet og det kirkelige arbeidet i Luleå stift. Det ble dessuten holdt en workshop med prøveoversettelse av GT-tekster til lulesamisk.

Oslo 29.02.2016

Ingeborg Mønstad-Kvammen
Generalsekretær

Hans-Olav Mørk
Seksjonsleder, Bibeloversettelse

DEN NORSKE KIRKE

Kirkerådet, Mellomkirkelig råd, Samisk kirkeråd

Det Norske Bibelselskap
Postboks 6624 St. Olavs plass
0129 Oslo

Dato: 07.03.2016

Vår ref: 16/164 - 2 SMK (16/1451)

Deres ref:

Statsbudsjettet 2016 - kap. 0340, post 75 Tilskudd til samisk bibeloversettelse

1 Tildeling av statstilskudd for 2015

Med bakgrunn i Stortingets vedtak i statsbudsjettet for 2016 under kap. 0340 post 75 har Kirkerådet, etter fullmakt fra departementet, fordelt kr 1 670 000 til Det Norske Bibelselskap til samisk bibeloversettelse for inneværende år (KR 73/15).

2 Tilskuddets formål og grunnlag

Målsettingen med tilskuddet er å gi samiske befolkningsgrupper tilgang til bibelske tekster på eget språk. Målgruppen for oversettelsesprosjektene er den samiske befolkning (lulesamer, sørsamer og nordsamer).

3 Utbetaling av tilskudd

Kirkerådet vil utbetale tilskuddet i to rater. Første utbetaling i 2016 beløper seg til kr. 835 000, som med det første vil bli anvist til Deres konto 3000.16.16850. Neste utbetaling på kr. 835 000 vil skje 1. august 2016.

4 Krav til økonomiforvaltning, kontroll m.v.

I henhold til § 10, 2.ledd i Bevilgningsreglementet i staten, har Kirkerådet adgang til å føre kontroll med at tilskuddet blir anvendt etter forutsetningene.

Kirkerådet vil generelt presisere nødvendigheten av at Bibelselskapet fører løpende kontroll med den økonomiske situasjon slik at budsjetterte og faktiske utgifter til enhver tid er under kontroll.

Kirkerådet forutsetter at økonomiforvaltningen skjer i samsvar med gjeldende lover og forskrifter, jf. bl.a. regnskapsloven og revisorloven, at regnskapet, regnskapsdata og dokumentasjon av opplysninger av betydning for tilskuddet blir ført og oppbevart i henhold til krav i regnskapsloven.

Det er et krav at regnskapet blir revidert av statsautorisert eller registrert revisor. Revisor skal informeres om innholdet i nærværende tildelingsbrev.

Vi gjør oppmerksom på at dersom tilskuddet ikke er benyttet som forutsatt, kan hele eller deler av tilskuddet kreves tilbakebetalt.

5 Rapportering

Bibelselskapet skal utarbeide en rapport til Kirkerådet om anvendelsen av tilskuddet. I årsrapporten skal det bl.a. rapporteres om framdrift og hva som er utført av oversettelsesarbeid. Det skal føres et eget prosjektrengskap for dette prosjektet som mottar statstilskudd. Alle offentlige tilskudd skal framgå av rapporteringen, og regnskapstallene må kommenteres. Rapporten bør inneholde en kort omtale av Bibelselskapets samlede aktivitet i 2016. Sammen med revisorbekreftet regnskap skal rapporten sendes til Kirkerådet så snart den foreligger, senest 15. mars 2017.

6 Budsjettsøknad og møte

Budsjettsøknad for oversettelsesarbeidet for 2017 sendes til Kirkerådet innen 1. oktober 2016. Kirkerådet innkaller dere til et møte i Kirkens hus og kommer tilbake til dato for dette senere.

I møtet vil status (regnskap og årsbudsjett) og framdrift (planer og budsjett) i oversettelsesarbeidet til de samiske språk blir gjennomgått.

7 Endringer stat - kirke

Kirkerådet vil informere om status i arbeide med endringer i kirkeloven (omdanning av Den norske kirke til eget rettssubjekt - Prop 55 L). Saken er planlagt behandlet av Stortinget 10. mai i år. Det nye rettssubjektet er planlagt opprettet fra 1. januar 2017, og alt forberedelsesarbeid styres etter det. I Prop55 L legges det opp til at Kulturdepartementet fra 2017 vil bevilge et samlet beløp, et rammetilskudd, til Den norske kirke, inkludert midlene som i dag bevilges på post 75.

Kirkemøtet på møtet i Trondheim 6.-12. april 2016 vil behandle flere saker som omhandler denne reformen. Bl.a. blir det behandlet to økonomisaker: *KM 05/06 Kirkemøtets budsjettreglement* og *KM 18/16 Kirkemøtets tildelinger*.

Kirkemøtets budsjettreglement vil gi føringer til Kirkerådet om hvordan midlene skal fordeles. I reglementet er det foreslått at midlene fordeles på tre grupper:

1. Den norske kirke (som i dag omfatter bispedømmerådene, Svalbard kirke, Bispemøtet, Kirkerådet,)
2. Økumeniske og internasjonale organisasjoner
3. Tilskudd til kirkelige organisasjoner

Dere vil komme inn under gruppe 3.

Det er mange usikkerhetsfaktorer omkring økonomien for 2017. Rammene blir først avklart i behandlingen i Stortinget av statsbudsjettet for 2017. De første tallene ser vi derfor først når statsbudsjettet blir lagt fram i oktober. Kirkerådet tar sikte at bevilgningene i 2017 blir videreført på dagens nivå ettersom Kulturdepartementet har forpliktet seg til å dekke inn alle nye kostnader som en følge av at Den norske kirke går over fra kontantprinsippet til regnskapsprinsippet.

8 Vedlagt dette brevet følger:

- Kulturdepartementet: Særskilte bestemmelser om Kirkemøtets myndighet til å disponere statstilskudd til trosopplæring og andre kirkelige formål 04.02.2015
- Retningslinjer for økonomiforvaltning og kontroll for tilskuddsmottakere som får tildelt driftstilskudd fra Kulturdepartementet i 2016 – fastsatt 02.12.2015

Vi ønsker dere lykke til med arbeidet og ser fram til fortsatt godt samarbeide!

Med vennlig hilsen

Aud-Karin Hovi e.f.
Økonomisjef

Svein Mathias Køhn
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur.

Kopi til:

Kulturdepartementet
Riksrevisjonen

Postboks 8030 Dep
Postboks 8130 Dep.

0030
0032

OSLO
OSLO

Mottakere:
Det Norske Bibelselskap

Postboks 6624 St. 0129
Olavs plass

Oslo

Festgudstjenesten ved Samefolkets 100 års jubileum 6. Februar 2017
ANDRE DRØFTINGSMØTE, ERKEBISPEGÅRDEN TRONDHEIM OG VIDEOROM
TROMSØ, 02. FEBRUAR, 2016

Til stede:

Samisk Kirkeråd v/ Tore Johnsen
Prest i Sørsamisk område Einar Bondevik
Trondheim Kommune v/ Rune Kjenstad
Domprost Ragnhild Jepsen
Domkantor Karen Haugom Olsen
Rådgiver Håkon Olaussen (ref)

Innledning:

6. februar 2017 skal det avholdes festgudstjeneste i NIDAROS domkirke i anledning jubileet. Kongehuset er invitert. Festgudstjenesten inngår i **Tråante 2017** – feiringen av samefolkets jubileumsdag – og vil forholde seg til en periode med spesiell konsentrasjon av markeringer og begivenheter for den nasjonale feiringen. I relasjon til festgudstjenesten inngår også spørsmålsstillinger knyttet til innvielsen av alter med samisk utsmykning, et seminar over samme tematikk, eventuelle andre arrangementer i tilknytning til gudstjenesten, samt avklaring av gudstjenestens rolle og plassering i jubileumsprogrammet som sådan.

1. (Siden) sist møte:

6. februar er åpningsdagen for arrangementet/festuka og hovedgudstjenesten vil markere åpningen og våre hovedarrangement.

Rune Kjenstad forteller at det dessverre ikke er satt opp midler til planleggingen av Tråante2017 på statsbudsjettet for 2016. Imidlertid vil Stortingskomiteen besøke Trondheim 18. Februar. Og problemstillingen vil luftes med dem. Nord-Trøndelag fylkeskommune er invitert inn til å være partner i prosjektet.

Tore Johnsen har hatt samtale med prosjektleder i Tråante 2017 og fått signaler om at det planlagte seminaret gjerne kan være et heldagsprogram. Fortrinnsvis dagen etter (7. februar). Forslag til sted: Metodistkirken! (PS – det blir avduket en plakett der)

2. Om gudstjenesten – føringer og synspunkter:

- Einar Bondevik: «Lover Herren» brukt til inngang og avslutning for 20 år siden – tilsier at takkeperspektivet må være til stede.
- Rune Kjenstad: Verdt å ha med perspektiver knyttet til at alle i komiteen den gang var kvinner. Urett og kamp skal ikke får være dominerende, men må heller ikke forsvinne helt.
- Karen Haugom Olsen (om musikken):
 Hvem skal lage musikk? Halvdan Nedrejord? Frode Fjellheim? Begge er egnet, kanskje kan vi finne løsning for begge? Kantorene ønsker å forespørre Nedrejord og ser for seg noe i formatet Motett. Kanskje kan man ønske en ny salme fra Frode Fjellheim?

- Tore nevnte et samisk kor som kanskje kan forespørres om bidrag. Koret heter *Sámi Jienat*. <http://www.samijienat.com/> og har nedslag i hele Sápmi.
- Noen salmer:
 - 758: Samisk nasjonalsang
 - 528: Lovsyng Herren. (Ble brukt ved åpning)
 - 753: Kongesangen (688 nordsamisk)
- Tekstene for dagen: Samefolkets dag - Mandag 6. februar 2017
 - 1 Mos 2,4–9: Gud formet mannen av jord
 - Gal 3,26–29: Dere er alle én i Kristus
 - Matt 5,13–16: Jordens salt og verdens lys
- Andre premisser:
 - Preses preker. (Oversettelse, russisk, finsk og engelsk?)
 - Hilsen fra samisk representant?
 - Sørsamisk bør være hovedspråk for gudstjenesten, men bredt innslag også av andre samiske språk.

3. Arbeidet med Samisk alter:

Rapport fra Ragnhild: Pris 350.000,- Foreløpig ser du ut som om tilslag på omsøkte midler skal kunne dekke finansieringa.

- Premisser:
 - Søndre tverrskip
 - Biskop Tor preker/leder gudstjenesten
 - Sørsamisk liturgi for innvielsen
 - Nattverd

4. Revidert dagsprogram

På bakgrunn av antatt deltakelse fra Kongehuset, tidsbruk for gudstjenestene og andre faktorer foreslår gruppa et revidert dagsprogram:

- 0900: Markering ved Cicignons plass – med påfølgende vandring til Nidaros domkirke
- 1000: Innvielse av alteret
- 1300: Hovedgudstjeneste

5. Fordeling av arbeidsoppgaver:

- Nidaros biskop (m.fl?) bør sende invitasjon til kronprins(paret) for innvielse. Domprost følger opp og koordinerer med Tråante og Sørsamisk.
- Sørsamisk menighet utvikler riss til innvielsesgudstjenesten
- Tore og Ragnhild følger opp og videreutvikler risset til Hovedgudstjeneste.
- Tore sonderer deltakelse med sametingspresidenten.
- Ragnhild følger opp finansiering (bestillingsmusikk)

Neste møte: 10 mai klokken 1230-1400.

Trondheim 8. februar, 2016, HO

Til stede:

Samisk Kirkeråd v/ Tore Johnsen

Prest i Sørsamisk område Einar Bondevik

Trondheim Kommune v/ Rune Kjenstad og Bente Ressel Krogstad

Domprost Ragnhild Jepsen

Rådgiver Håkon Olaussen (ref)

Innledning:

6. februar 2017 skal det avholdes festgudstjeneste i NIDAROS domkirke i anledning jubileet. Kongehuset er invitert. Festgudstjenesten inngår i **Tråante 2017** – feiringen av samefolkets jubileumsdag – og vil forholde seg til en periode med spesiell konsentrasjon av markeringer og begivenheter for den nasjonale feiringen. I relasjon til festgudstjenesten inngår også spørsmålsstillinger knyttet til innvielsen av alter med samisk utsmykning, et seminar over samme tematikk, eventuelle andre arrangementer i tilknytning til gudstjenesten, samt avklaring av gudstjenestens rolle og plassering i jubileumsprogrammet som sådan.

1. (Siden) sist møte:

RUNE:

- Møter med komiteen og med kulturministeren fra kommunen.

Signaler om at det trolig kommer midler i revidert statsbudsjett (11. Mai)

- Siden sist har også Nord Trøndelag fylkeskommune kommet inn med midler og styrerepresentant.

- Signaler kan tyde på at Sametinget tar en større rolle, og delvis overtar ansvar for økonomi og personal.

TORE:

- Nytt samisk KR, trer sammen 31. Mai – legge frem sak for det nye rådet med skisse til seminaret, og gi seminaret forankring der. SÅ er invitert med i videre samarbeid.

- Bred målgruppe.

- Sametingspresidenten vil være tekstleser.

- Sametingsrådet kommer til Trondheim i forb. med urfolkskonferansen i Trondheim 20-22 juni, 2016.

2. Om musikken

Domkirken og Vår Frue har hatt kontakt med foreslåtte musikere, som begge har takket ja til oppdraget.

Halvdan Nedrejord har takket ja til å skrive en kormotett. (ca 20.000,-)

Frode Fjellheim har sagt ja til å skrive musikk til en salme. (ca 10.000,-)
Når det gjelder tekst foreslås det å bruke salme 100 som utgangspunkt for motetten, mens Einar B sonderer mulighetene for at A.L Bientie kan spørres om tekst til salme.

3. Arbeidet med Samisk alter:

- Siden sist: Alteret ser ut til å være fullfinansiert (og vel så det). Kanskje kan noe av tilskuddet overføres og brukes på finansiering av musikken, evt til anskaffelse av disk og kalk (nattverdsutstyr).

4. Sammenheng og muligheter – de to gudstjenestene

1) Messe med innvielse/vigsling av samisk alter:

2) Hovedgudstjeneste:

- Viktig å se det hele i sammenheng; behov for koordinering mellom biskopene.
- Trolig vil mange inviterte følge ruta – fra Cicignons plass, via innvielsesmesse til Hovedgudstjenesten.

5. Invitasjoner

INVITASJONER:

- Hovedkomiteen koordinerer, og definerer endelig utsendelse
- Skille mellom invitasjon til formiddag og ettermiddag (festforestilling og middag)
- Kanskje må det settes opp en underkomite (gjestelistekomite) til å jobbe med dette.
- Det skal leveres egen «kvalitetssikret» kirkelig liste til B. R. Krogstad. H. Olaussen koordinerer.
- Invitasjoner ut ultimo september.
- Det bør kanskje antydes foreløpig for internasjonale gjester (og andre sentrale) at en invitasjon vil komme. Her bør hver enkelt tenke gjennom hvem som bør varsles, og sikre dette.

Neste møte: Man 12. Sept. Kl 13-15. (Erkebisppegården + div konf.rom)
Trondheim 10. Mai 2016